



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

X. De potestate Episcopi erga personas exemptas, aut loca.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)



CAPUT X.

De potestate Episcopi erga personas exemptas,
aut loca.

I.  STA observanda distinctio est inter loca exempta, & loca nullius Diocesis: multò enim magis subtrahuntur Ordinariarum potestati nullius Diocesis loca, quàm exempta loca: & amborum discrimen in hoc versatur, quod exempta loca in Diocesi censentur; at loca nullius Diocesis, quantumvis reipsa intra limites Diocesis sita sint, Juris tamen existimatione censentur prorsus à Diocesis finibus dissita & remota. Jus itaque dum meminit exemptarum Ecclesiarum, eas tamen perhibet sitas intra diocesim: sic enim dicit caput *Grave*, de offic. Ordinariarum. *In tua diocesi existentes*, loquendo de exemptis: & cap. *Cum Episcopus*, eod. tit. in 6. ait: *In qualibet parte sue Diocesis, dummodo in loco non exempto*. Hoc igitur tenendum est, constitui locum nullius Diocesis, non per simplicem exemptionem à jurisdictione Diocesani, sed etiam per divulsionem ac separationem territorii, quæ vulgari sermone dicitur *Démembrement*. Paulò post annum Christi quadringentesimum, Concilium Arelatense tertium sub Ravennio Præsidente, subortum inter Theodorum Episcopum & Faustum Abbatem Lerinensem dissidium his conditionibus composuit: Ut Monachi Clerici à nullo nisi à Theodoro Episcopo, vel ejus successore, vel cui Theodorus vel ejus successor injunxerit, ordinentur: Ut christina non nisi ab eodem Episcopo speretur: Ut neophyti non nisi ab eodem confirmentur: Ut peregrini Clerici absque ipsius præcepto in communionem, vel ad ministerium non admittantur: Laica verò omnis multitudo Monasterii ad solam & liberam Abbatis proprii, quem sibi elegerit, dispositionem pertineat, Regulà, quæ à Fundatore ipsius Monasterii dudum constituta est, in omnibus custoditâ. Quod autem ad Abbatissam & Moniales attinet, Sanctus Gregorius Magnus intendens privilegium, ut ipse ait, indulgere Sancti monasterium Monasterio Massiliensi, quod dicit in honorem Sancti Cassiani consecratum, libro 6. epist. 12. ad Respectam Abbatissam, statuit ut statim post obitum Abbatissæ nova eligatur à Monialibus Abbatissâ, quæ mox, si Episcopus dignam judicet, ordinanda erit ab Episcopo: qui tamen jus non habebit disponendi de Monasterio, sed ipsa Abbatissâ. Neque habebit jus celebrandi solenniter Missam apud Moniales, nisi die Natalis vel Dedicationis Monasterii. Cæteris verò diebus Missarum officia per Presbyterum

Presbyterum, qui fuerit ab Episcopo deputatus, peragantur. Ipse verò Episcopus sollicitudinem geret circa vitam & mores, tum Abbatissæ, tum Monialium: earumque culpas poenis canonicis coercet. Hactenus sanctiss. Papa. At verò cur non nisi semel in anno, die scilicet anniversario Dedicationis Monasterii, permitteretur Episcopo Missæ solennis apud Moniales celebratio, causa esse videtur, quia Monialium secessui, silentio & quieti plurimum incommodabat accessus ille, tum Clericorum solenni Missæ ministrantium, tum etiam famulorum, qui erant in Episcopi comitatu. Illis quippe temporibus Capellæ Monialium, in quibus istæ sacrum audiebant, erant intra Monasteriorum penetralia; nec ad Capellam erat aditus nisi Monastriis, & Sacerdoti cum Clerico subministrante, cæteris exclusis, ut constat ex Concilio Turonensi tertio, can. 29. & ex Cabilonensi secundo, can. 16. & ex Arelateni sexto, can. 7. & demum ex Aquilgranenfi sub regno Ludovici Pii, part. 2. can. 27.

II. Porro Ecclesiæ simpliciter exemptæ, vel Sæculares sunt, vel Regulares: si Sæculares sunt, potest illas Episcopus visitare tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, ex Concilio Trident. sess. 7. cap. 8. si illis incumbat cura animarum, si non, sess. 21. cap. 8. Sed si Ecclesiæ exemptæ sint Regulares, videndum est utrùm Curam habeant animarum, an non habeant: si Curam habent, subiaciuntur Ordinariis visitationi, ut patet ex Trident. sess. 7. cap. 7. & 8. de reform.

III. Verumtamen si illæ Regulares simul & exemptæ Ecclesiæ, neque animarum Curam habentes, sub Commenda sunt, potest Ordinarius illas visitare tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, ex Trident. sess. 21. cap. 8. eo solo casu, quo non vigeat in eis observantia Regularis, ut ibidem exprimitur. Eiusque ratio est, quia solus Episcopus potest eis circa observantiam Regulæ providere, ac bonos mores: quandoquidem Commendatarii Superiores neque resident, neque ulla pollent jurisdictione. Regulares autem Ecclesias exemptas, quibus annexa est animarum Cura, potest Episcopus visitare, quoad omnia & sola quæ animarum Curam & Sacramentorum administrationem concernunt, ex Trident. sess. 25. cap. 11. de Regul. Subsunt (inquit) immediatè, in iis quæ ad dictam Curam & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi & correctioni Episcopi, in cujus Diocesi sunt sitæ. Nec ibi aliqui etiam ad nutum amovibiles deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac previo examine per eum aut ejus Vicarium faciendo. His etiam conformatur Tridentina sessio 7. cap. 7.

IV. At verò si nullius Diocesis Ecclesia sit, ea vel Regularis est, vel Sæcularis. Si sit Regularis, quanvis annexa sit ei animarum Cura, nullatenus eam potest Episcopus visitare: etenim dictum caput 11. sess. 25. de Regul. locum non habet nisi in locis simpliciter exemptis, ut ex ejus verbis liquet, *Episcopi in cujus Diocesi sita sunt: & sacra Congregatio* secus judicare solet de nullius Diocesis Ecclesiis, ut attestatur Prosper Fagnanus.

Fagnanus. Sed si Ecclesiæ nullius Diocesis Sæculares sint, tunc dispiciendum an sint planè reipsa extra fines cujusunque Diocesis, eoque casu Episcopus ille, cujus Cathedralis Ecclesiæ proximior est præfata Ecclesiæ, potest hanc visitare, non ut Ordinarius, sed ut Sedis Apostolicæ Legatus, ex Trident. sess. 24. cap. 9. At verò si nullius Diocesis Ecclesiæ includatur intra limites alicujus Diocesis, & sit Sæcularis, poterit eam Episcopus ille visitare, intra cujus Diocesim sita est; solusque poterit ejus Ecclesiæ subditos ordinare, & Dimissorias ad Ordines literas eis concedere, juxta Trident. sess. 23. cap. 10. ut sapissimè interpretata est Sacra Congregatio, eodem Fagnano teste.

V. Nullus itaque Episcopus potestatem habet Regulares nullius Diocesis Ecclesias, quantumvis Curatas visitandi, ullamve in eas jurisdictionem exercendi. Constitutio autem Gregorii XV. declarans exemptorum privilegia, corumque limitationes aut abrogationes, neque loca, neque personas comprehendit nullius Diocesis, ut Sacra declaravit Congregatio: quod idem dicendum de Bulla Clementis X. quæ incipit: *Superna magni Patrisfamilias præordinatione*. Cæterum Regulares locorum nullius Diocesis agnoscere tenentur auctoritatem Episcopi, quoad Ordines suscipiendos: nec enim ad alium recurrere possunt Episcopum, sine ejus qui vicinior est venia, juxta Concilium Lateranense sub Leone X. & Tridentinum sess. 23. cap. 10. & Bullam Clementis VIII. anni 1596. apud Quarantam verb. *Ordo*. Enimverò Superiores Regulares locorum nullius Diocesis subditis sibi Regularibus Dimissorias concedentes, tenentur ex sententia Sacræ Congregationis illas ad proximiorum Episcopum dirigere, aut ad eum intra cujus Diocesis fines existunt. Hæc omnia tractat & docet Prosper Fagnanus Apostolicæ Curiae Referendarius in Commentariis ad cap. *Grave*, de offic. Ordinar. Ergo multò fortiori ratione Regulares non habentes privilegium istud nullius Diocesis, non debent per remotum Episcopum ordinari, si non habent Dimissorias proprii Diocesani Episcopi.

VI. Regulares exempti in spectantibus clausuram sibi subditarum Monialium subjiuntur Episcoporum auctoritati, tam ex dispositione veteris Juris communis, cap. *Periculoso*, de statu Regul. in 6. quàm ex præscripto Concilii Tridentini sess. 25. de Regul. cap. 5. Quibus Bulla Gregorii XV. incipiens *Inferutabili*, adjungit exemptos, tam sæculares quàm regulares, si deliquerint circa clausuram, aut circa personas intra septa degentes, vel circa bonorum Monasterii administrationem, ab Episcopo loci tanquam Apostolicæ Sedis Delegato puniri posse. Edictum etiam Caroli IX. Januarii mensis anni 1564. submittit Episcopis Monialium clausuram, ut ejus observationi provideant per censuras Ecclesiasticas, invocato, ubi opus erit, Brachii sæcularis auxilio, non obstante quacunque appellatione. Edicitque ne ulla Monialis professæ egrediatur Claustro, néve

néve ulla persona externa ingrediatur Clausuram, nisi de licentia & approbatione Episcopi.

VII. Iltam Gregorii Bullam, quia multa edicit circa potestatem Ordinariorum erga Regulares, & ubique recepta fuit, summam exequar, quam refert integram Fagnanus in cap. *Cum capella*, num. 30. de privileg. Bulla *Inscrutabili*, simulque Bulla *Superna*, confirmant ea quæ Concilium Tridentinum antea statuerat de subjectione Regularium, etiam exemptorum, respectu Ordinariorum, circa Parochiales Ecclesias & functiones, & circa Confessionum personarum secularium auditionem, etiam Sacerdotum: item circa Monasteriorum Monialium Regularibus exemptis subjectionem clausuram, circa prædicationem verbi Dei in ipsis etiam Regularium Ecclesiis, aliaque ejusmodi. Statuit ergo Gregorius XV. ut deinceps tam Regulares, quam Sæculares quomodolibet exempti, in omnibus prædictis jurisdictioni, visitationi, permissioni, examini, correctioni Ordinariorum, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatorum, subiciantur. Et si quando deliquerint circa personas intra septa Monasterii degentes, aut circa clausuram, aut circa Monialium ipsis exemptis subjectionem bonorum administrationem, possint à locorum Episcopis, quoties opus fuerit, puniri & corrigi. Et ut non possint deputari Monialium Confessores, sive Regulares, sive Sæculares, nisi postquam ab Episcopo idonei judicati & approbati fuerint. Item ut bonorum Monialium Exemptis subditarum rationes, ab eorum administratoribus & œconomis, sive Sæculares sint, sive Regulares, reddantur coram Episcopis, adjunctis, unaque assistentibus Superioribus Regularibus: & ut ad ista remediis Juris compelli possint Regulares. Utque si quum visum Episcopo fuerit, Regulares Superiores admoniti, ut prædictos Confessarios aut Administratores removeant, non paruerint, possit Episcopus illos remove quod expedire judicaverit. Item ut Episcopus unà cum Superioribus Regularibus possit Abbatisarum aut Superiorissarum eorundem Monasteriorum electionibus per se, aut per Commissarium à se deputatum interesse & præsidere. Atque ut Episcopus auctoritatem habeat coercendi ac puniendi quosunque Exemptos, sive Sæculares, sive Regulares, qui in alienis Ecclesiis absque ipsius Episcopi approbatione & licentia, aut in propriis suorum Ordinum Ecclesiis, non petita ipsius benedictione, aut ipso contradicente prædicare præsumpserint, adeo ut in casibus supra expressis, adversus præfatas personas, Episcopis quoties opus erit, per censuras Ecclesiasticas, aliàsve pœnas procedere liceat ut Sedis Apostolicæ Delegatis: nihil obstantibus Constitutionibus Apostolicis, aut Consuetudinibus contrariis, aut Privilegiis, &c.

VIII. Gregorii XV. successores Pontifices eadem iteratò sanxerunt. Atque huc pertinet Innocentii Papæ X. Breve Apostolicum, in causa Palafoxii Episcopi Angelopolitani, & Regularium Jesuitarum Provinciæ Mexicanæ.

Mexicana. Innocentius Papa X. ad futuram rei memoriam. Alias à nobis emanarunt litteræ, &c. Nos totum negotium Congregationi Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium examinandum commissimus, qui auditis, &c. responderunt prout sequitur. Sacra Congregatio à S. D. N. deputata super controversis vertentibus inter Episcopum Angelorum in Indiis Occidentalibus, & Religiosos Societatis JESU, sæpius auditis procuratoribus Episcopi, necnon ipsius Societatis, censuit prædictos Religiosos nequaquam posse in civitate Angelopolitana Confessiones Secularium audire sine approbatione Episcopi Diocesani: nec verbum Dei prædicare in Ecclesiis sui Ordinis, non petita ipsius benedictione, nec in aliis Ecclesiis sine ejus licentia, nec in Ecclesiis etiam sui Ordinis, ipso contradicente: & contravenientes ab Episcopo tanquam Sedis Apostolica Delegato coerceri & puniri posse etiam censuris Ecclesiasticis, in vim Constitutionis sanctæ memoriæ Gregorii XV. quæ Incipit, Inscrutabili Dei providentiâ, &c. Proinde memoratis Religiosis, qui ejusmodi licentiam ac approbationem se obtinuisse non docuerint, potuisse Episcopum seu Vicarium ejus generalem præcipere sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ut à Confessionibus audiendis & prædicatione verbi Dei abstinerent: nec eam ob causam licuisse dictis Religiosis quasi à manifestis injuriis & violentiis eligere Conservatores, &c. Ad quæsitum verò, utrum Regulares quicumque, etiam Societatis JESU, possint administrare Secularibus Sacramentum Penitentia absque licentia Episcopi Diocesani, etiam si ipsi Regulares in aliena Diœcesi approbati sint? Respondit Sacra Congregatio, Regulares etiam Societatis JESU in una Diœcesi ab Episcopo approbato ad Confessiones Secularium audiendas, nequaquam posse in alia Diœcesi ejusmodi confessiones audire sine approbatione Episcopi Diocesani. Istud deinde Sacra Congregationis judicium Summus Pontifex confirmavit Apostolico Brevi, apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die 14. Maii, anno 1648. Pontificatus anno 4. Quod idem Breve suum idem Innocentius, ad compescendam subortam tergiversationem, confirmavit altero Brevi, die 27. Maii, ann. 1653. Præterea Innocentii prædecessor Urbanus VIII. ita decernit in suo Brevi, die 30. Augusti 1629. Regulares à prædecessoribus Episcopis examinati & approbati ad Confessiones Secularium audiendas, à præsentè Episcopo successore pro majori conscientia suæ quiete possunt iterum examinari, & si minus idonei reperti fuerint, reprobati, ad præscriptum Constitutionis sanctæ memoriæ Pii V. hæc de re educta. Illa verò Pii V. constitutio anni 1571. mense Augusti, incipit Romani Pontificis, & qua vide infra cap. sequenti, num. 3.

IX. Similiter Alexander Papa VII. aliud Breve direxit ad Episcopum Andegavensem, circa propositionem istam quorundam ejus Diœcesis Regularium: Regulares Ordinum Mendicantium semel approbati ab uno Episcopo ad Confessiones audiendas in sua Diœcesi, habentur pro approbatis in aliis Diœcesibus, nec nova Episcoporum indigent approbatione. Regulares habent potestatem absolvendi à peccatis Episcopo reservatis, etiam si

etiāsi ab Episcopo ipso autoritas illa ipsis indulta non fuerit. Hac examinata propositione Breve Apostolicum ita respondit: *Propositio quoad primam partem est falsa, & saluti animarum pernicioſa. Quoad secundam partem est falsa, authoritati Episcoporum & Sedi Apostolica injurioſa. Hanc qualificationem & declarationem à cunctis tenendam, sequendam, & in praxi observandam Sanctitas ſua declaravit, & mandavit ſub pœnis contra ſchiſmaticos, temerarios, ſeditioſos, ac de hæreſi ſuſpectos impoſitis, contrariis quibuscunque non obſtantibus. Datum Roma apud Sanctam Mariam Majorem, ſub Annulo Piſcatoris, die 26. Februarii 1659. Pontificatus noſtri anno 4. Signatum F. Florentinus. Joan. Lupus Sanctæ Romanæ & Uniſverſalis Inquiſitionis Notarius. Loco ꝛ ſigilli.*

X. His tam perſpicuis & ſæpiùs iteratis Supremæ Sedis declarationibus nulla poteſt bona fides tergiverſari, ut mirum ſit fuiſſe illas diſſimulatas à Joan. Bapt. Goneto Ordinis Dominicani Theologo Gallicano, qui in Tractatu de Pœnitentia, diſp. 9. circa finem, facta ſolius Concilii mentione Tridentini, dicit probabilius eſſe, ad audiendas Secularium Confeſſiones non ſufficere Regularibus approbationem petitam ab Episcopo, & ab illo injuſtè negatam: ſed tamen oppoſitam ſententiam, minùs quidem probabilem, non carere probabilitate. Cæterùm cùm idem ipſe Clypei ſui Theologiæ tom. 3. diſſertatione de opinionum probabilitate, art. 2. §. 2. ex veriſſima Sancti Thomæ doctrina probet & aſſerat, non eſſe licitum ſequi minùs probabilem opinionem relicta probabiliore, intendit neceſſariò teneri Regulares hanc ſequi ſententiam, quam dicit probabiliorem. Oppoſita verò opinio, ut probamus, nulla omninò probabilitate fulcitur.

XI. His omnibus ſucceſſit Bulla Clementis X. anni 1670. ſic incipiens, *Supernâ magni Patrisfamilias præordinatione*, perſpicuè declarans & decernens, primò quoad verbi Dei prædicationem: *Regulares qui in Eccleſiis ſui Ordinis prædicare voluerint, teneri ab Episcopo Diœceſano benedictionem petere, prædicare tamen poſſe, quanvis illam non obtinuerint. Quod ſi Episcopus benedictionem nedum non conceſſerit, ſed etiam contradixerit, nec in prædictis quidem Eccleſiis licere Regularibus prædicare: eoſque contravenientes, ab illo tanquam Sedis Apoſtolice Delegato, cenſuris aliſque pœnis Eccleſiaſticis, in vim Conſtitutionis ſcl. record. Gregorii XV. prædeceſſoris noſtri, incipientis Inſcrutabili Dei providentiâ, coerceri & puniri poſſe, &c.* Et poſtmodum: *Ad hæc Religioſos ab Episcopo ad Confeſſiones Secularium in ſua diœceſi audiendas approbatos, non poſſe in alia diœceſi eas abſque Episcopi Diœceſani approbatione audire, quanvis pœnientes ſubditi ſint ejus Episcopi, à quo illi Religioſi jam fuerant approbati. Et generaliter approbatos ab Episcopo ad perſonarum Secularium Confeſſiones audiendas, nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas Confeſſiones Monialium ſibi ſubjectarum, ſed egere quoad hoc ſpeciali Episcopi approbatione, &c.* Et paulò poſt: *Cæterùm in*

F 2 Monasteriis,

Monasteriis, ac etiam Collegiis, ubi juxta regularia instituta vivitur, posse tam Prælatos Regulares, quam Confessores Regularium eorundem Monasteriorum aut Collegiorum audire Confessiones Secularium illorum, qui inibi sunt verè de familia, & continui commensales, non autem illorum qui tantum ipsis deferunt. Et aliquantò pòst: Et habentes facultatem absolventi ab omnibus casibus Sedi Apostolica reservatis, non idèò à casibus Episcopo reservatis posse absolvere. Possè autem Regularem Confessorem in ea Diocesi in qua est approbatus, confluentes ex alia diocesi à peccatis in ipsa reservatis, non autem in illa ubi idem Confessor est approbatus, absolvere, nisi eosdem Pœnitentes noverit in fraudem reservationis ad alienam diocesim pro absolutione obtinenda migrasse, hac Constitutione decernimus ac declaramus. Hæc eadem Bulla expressè declarat quæcunque his contraria concessa ab Apostolica Sede privilegia, quæcunque illa sint, Regularibus cujuscunque sint Ordinis, Instituti, aut Societatis, etiam Jesu, revocari & extinguì. Ista quæ ex ea Bulla hoc loco inserui, conformia sunt non modò aliis superiùs relatis Constitutionibus Pontificiis, sed etiam constanti hujusce Regni usui & praxi. Aliæ verò quædam sunt hujusce Bullæ partes, quæ potestatem Episcoporum coarctabant circa limitationes facultatum Confessionum audiendarum, aut verbum Dei prædicandi respectu Regularium, ita ut occurrentibus aliquando gravibus scandalis Episcopi succurrere non valerent, ob evocationes crebras ad supremam Sedem, qua occasione Episcopi inaniter fatigarentur, & offensiones Dei & fidelis Populi licentiosius prorogarentur: his ex causis visum est in Gallia istam Constitutionem, quæ quidem ibidem publicata non fuit, quoad illas saltem partes jura Episcoporum restringentes, non recipere. Qua de re Suprema Parisiensis Curia decretum edidit die Septembris 11. anno 1670. ad requisitionem Regii Procuratoris.

XII. Quum in Francia Ludovico XIII. regnante graves emerissent contentiones inter Episcopos & Regulares, tandem amicè compositæ sunt Armandi Richelei Cardinalis interventu, Parisiis die 19. Februarii, anno 1633. Omnes namque ferè Religiosorum Ordines per Gallias dispersi, interventu suorum Regularium præcipuorum Prælatorum, qui Parisiis convenerant, sequentem declarationem ediderunt & subscripserunt, quæ in publica Tabularia Gallicani Cleri redacta fuit. *Agnosimus & profite-mur, nos minime posse aut debere intra ullam Diocesim verbum Dei prædicare sine Dominorum Ordinariorum licentia & approbatione, quos satemur posse nos examinare, & licentiam quam nobis concesserint, revocare quum ipsis visum fuerit. Profitemur etiam, nos nec posse, nec debere intra Dioceses audire Secu-larium Confessiones, citra eorundem approbationem, quam possunt ipsi revocare quum id expedire judicaverint, sive propter notoriam incapacitatem, sive ratione publici scandali. Ipsi tamen supplicamus ut judicium suum suspendant, donec Superiores Regulares admonuerint de causis ob quas sit istiusmodi revo-*

catio

ratio facienda: ut post debitam inquisitionem ipsi Superiores Regulares provideant pro suo officio, sicut provisuros speramus: & si providere neglexerint, tum demum Domini Ordinarii pro sua auctoritate providebunt. Huic subscribere declarationi præcipui Superiores & Provinciales Societatis JESU, & Carmelitarum, tum Conventualium, tum Discalceatorum; Dominicanorum pariter, tum ex vico Jacobeo, tum ex suburbio Sancti Honorati; & Franciscanorum, tum Conventualium, tum Recollectorum; Fulensium pariter, & Minimorum, & aliorum Ordinum; simulque Generalis Minister totius Ordinis Sanctæ Trinitatis Redemptionis Captivorum. Igitur quamlongissimè à vero aberrant illi Regulares, qui ut se subducant ab Ordinarii auctoritate, negant receptum esse in hoc Regno Concilium Tridentinum, & Pontificum circa hanc rem Constitutiones: contrarium enim liquidò constat, tum ex communi usu, tum ex præcedenti Regularium Regni Declaratione. Præterea Bauni Religiosus Gallicanus Societatis JESU in sua illa Canonica Praxi, quam se ad consuetudines hujus Regni procudisse proficitur, hæc eadem sigillatim astruit & docet. Hoc asruunt Curiarum Regni Senatusconsulta, ex quibus unum Parisiense paulò superius retuli. Præterea generale Concilium Viennense in Regno isto habitum, & constans majori ex parte Gallicanis Prælati & Regularibus, eadem sanxit quæ hic attigimus circa Regularium erga Episcopos in casibus præfatis subjectionem, præsertim circa Confessionum auditionem, & Divini verbi Prædicationem.

XIII. Potestatem habet Episcopus Regularibus exemptis, quemadmodum secularibus Sacerdotibus facultatem dare ad certum tempus limitatam audiendi Secularium Confessiones, quo finito non possint illas ulterius audire. Potestque idem ipsam facultatem à se indefinitè & sine temporis limitatione concessam, quum ei visa rationabilis causa fuerit, revocare: neque tenetur rationem reddere revocationis, quæ quandoque etiam prorsus sileri debet ad evitanda pertinacium contentionum aut aliorum graviorum peccatorum, quæ revocationi causam dederint, gravia scandala, & diffamationes. In causa Andegavensis Episcopi & Regularium tum Societatis JESU, tum aliorum Ordinum, quæ tandem Romæ judicio Alexandri Papæ VII. & Cardinalium dirempta est, examinata fuit ista Regularium prædictorum propositio: *Non possunt Episcopi limitare, seu restringere approbationes quas Regularibus concedunt ad Confessiones audiendas, neque ulla ex parte revocare.* Hanc propositionem idem Pontifex cum cætu Cardinalium, declarat 30. Januarii, anno 1659. *falsam, temerariam, scandalosam, & erroneam.* Et antea Urbanus VIII. Pontifex facultates audiendarum Confessionum restrictas ac limitatas posse Regularibus ab Ordinariis concedi, declaraverat suo Brevi, anno 1639. in causa moti litigii inter Cardinalem Sandovalensem, & Regulares illius Diocesanos: & expressè statuerat, finito hujusmodi limitatæ concessionis tempore, non

posse à Regularibus Confessiones Sæcularium audiri citra novam Ordinarii approbationem. Et paulò antè memoratum Concordatum Parisiense inter Episcopos & Regulares Regni, expressam continet Regularium declarationem, posse ab Episcopis revocari licentias audiendi Confessiones sibi Regularibus datas, quando ipsis Episcopis visum fuerit. Hoc idem declaraverat Nationalis Gallicani Cleri Conventus anno 1625. Sanctus insuper Carolus, Pontificum decus eximium, atque Ecclesiastica disciplinae norma & columen, his verbis decernit in Mediolanensi sexta Synodo: *Episcopus amoveat Confessarios, etiam Regulares jam approbatos, quos pro sua timorata conscientia religione videri non in eo munere ita sincere, integrèque, & cum edificatione se gerere. Eandem Religiosis circa audiendas Confessiones potestatem concessam revocari posse ab eodem qui concesserat Ordinario, tradunt qui post Concilium Tridentinum scripsere, Miranda ex Ordine Sancti Francisci, Cardinalis de Lugo ex Societate Jesu: item Barbosa, Prosper Fagnanus, allegans etiam Sacra Cardinalium Congregationis declarationem, his verbis: *Questio proponebatur, an Regulares approbati ab Ordinario ad audiendas Confessiones, previo examine, ad tempus, exacto tempore, tanquam semel approbati possint invito Ordinario deinde audire Confessiones? Congregatio censuit, non posse.* Ipseque de Lugo tract. de Sacramento Pœnitentiæ, disput. 21. sect. 3. §. 1. ait posse Episcopos justa de causa revocare facultates quas ipsimet concesserunt Regularibus circa Confessionum auditionem, & posse contingere ut revocare teneantur ad animarum eis incumbentium salutem: & his casibus præsumendum esse in favorem Episcopi, qui rationem facti sui Religioso reddere non tenetur, neque ejus Superiori. Et plerumque causæ sunt occultæ, quas propalare non expedit: & quanvis certæ sint apud Episcopum, non tamen juridicè probari possunt vel debent, non solum ob litigia, jurgia, & scandala quæ inde nasci possent, sed etiam quia pœnitentes, & qui à pœnitentibus audierunt diversi Confessores, in rebus occultissimis, & quæ plerumque sigillo Pœnitentiæ coarctantur, atque ipsis pœnitentibus damna, vel etiam infamiam inferre possent, non debent ista in apertiore notitiam proferri. Præterea facile hoc contingeret, ut Confessarius de sua in perpetuum approbatione securus negligat deinceps debitis studiis incumbere, ut qui antea capax fuerat, deinde per neglectum & oblivionem fiat incapax. Hæ rationes majoris ponderis sunt, quàm ut dignè possint æstimari.*

XIV. Denique Rex Christianissimus pro suo officio providendi Sacrarum Ecclesiæ Constitutionum observationi, in suo sacratione Status Regni Consilio, die 4. Martii; anno 1669. statuit, ut Ordinarium mandata & concessionem limitatæ ac reservatæ Regularibus factæ, serventur secundum limitationes ab iisdem præfinitas: neque ausint Regulares in Ecclesiis etiam propriis concionari, aut Sæcularium Confessiones audire ultra terminos in Ordinarium concessionibus præfixos: postquæ ab Ordinariis solis præfixos

præfixos limites amoveri, & ab iisdem posse eosdem Regulares iterum examini subijci; quin etiam si visum eis fuerit, tempus jam concessum restringi, aut prorsus revocari, cuius rei rationem nemini reddere teneantur: item posse Regulares contumaces canonicis pœnis & censuris coerceri ab Ordinariis. In casibus autem simplicis per Regulares appellationis non licere eis ad aliud Tribunal provocare, præterquam ad Metropolitanum, conformiter ad Concordata Leonis Papæ X. cum Francorum Rege, aliasque Regni Leges. Et quoniam causa tunc vertebatur inter Episcopum Agennensem, & Regulares Societatis JESU, & alios Mendicantes, his omnibus prohibet, quos jam antea censuris suis perculerat contumaces idem Episcopus, Sacramentum Pœnitentiæ, aut prædicandi munus in quibuscunque Regni diocesisbus exercere, nisi postquam à præfatis censuris fuerint per Agennensem Episcopum absoluti & relaxati, aut intermedia appellatione per Metropolitanum. Prohibet denique, quod ab iisdem Regularibus factitatum fuerat, ne deinceps per Syndicos aut Conservatores in similibus causis agere audeant: sed solum, ut eorum quilibet suo privato nomine, si quod jus habet, illud prosequatur. Edicit demum Regia ista Constitutio, ut in universis Regni diocesisbus præfata omnia promulgentur, & inviolabiliter serventur.

* XV. Post secundam istius Operis editionem alia similes causæ in regno isto Gallicano emerferunt. Biterrensis namque Episcopus pro jure suo aggressus est, dum ex officio suam lustrat diocesium, visitare in oppido Giniaco ipsam Minoritarum Conventualium Ecclesiam & contiguum cœmeterium. Huic se tumultuosè opponunt Franciscani, commotaque plebe, vim adversus Episcopum commovere moluntur. Eam ob causam Episcopus omnes concessas huc Regularibus confessionum sæcularium personarum audiendarum, verbique Dei prædicandi facultates revocat. Illi nihilo secius pergunt in confessionibus audiendis, omnemque plebem adversus Antistitem concitant, qui ad istam coercendam proterviam monitiones edicit tum excommunicationis in rebelles, tum localis interdicti. Ab his Conventuales cum rebelli plebe appellationem, tanquam ab abusu, non ad Metropolitanum, sed ad Senatum Tolosanum interjiciunt. Sed causa penitus discussa, prodiit tandem Senatusconsultum cuncta ab Episcopo gesta justificans, & appellantes gravi mulctæ pecuniariæ subijcit, gravioribusque interminationibus ad parendum Episcopo adigit.

XVI. Non absimilis haud multò post inter præpotentes alterius Ordinis Regulares, & Illustrissimum Stephanum Camusium Gratianopolis Episcopum, simultas exorta est. Hic cum rescivisset de quodam ejusdem Ordinis, quod intra diocesim inordinate se gereret, prudenter apud Superiores, scilicet Præpositum Domus Regularis & Provincialem egit privatim, ut in alterius Diocesis familiam hominem transferrent. At illi freti, ut putabant, potentium amicorum præfidiis, & aliunde malè in Episcopum affecti,

affecti, ejus monita & preces neglexerunt. Spe sua elusus Episcopus, Religiosum de quo agebatur, admonet à se revocari quascunque licentias ipsi concessas confessiones audiendi, Deique verbum prædicandi: eam ille prohibitionem nihil pensi habet, persistitque in utroque solito, quanvis vetito sibi exercitio. Qua rebellionem motus Prælatus, qui hæcenus privatis duntaxat monitionibus & prohibitionibus egerat, adigitur ad juridicas formas. Adhibito itaque Notario & testibus & scripto publico, suam tribus vicibus iterat prohibitionem, & censuras palam comminatur. Sed Regularis præfractè, tanquam ab abusu provocat ad Senatum. Commodum tamen acciderat, ut Antistitis causæ Regio diplomate ad Regii Consilii judicium fuissent dudum evocata. Tres tamen admoniti Regulares confisi se in sanctiore quoque Consistorio potentibus amicitii fulciri, ad illud idem suam prosequuntur appellationem. Consultò autem Romanæ cognitionis judicium declinabant, sub quo se causâ casuros non ignorabant, idque ex Summorum Pontificum Constitutionibus, & Romæ judiciis, in quibus sæpe succubuerant, augurabantur. Verumtamen Amplissimus Regii Consilii Ordo sapientiâ suâ indignum judicans, si aliqui Regulares, quorum præcipua laus in humilitatis professione, & erga venerandos Ecclesiæ Prælatos observantia consistere debet, adversus eximie pietatis Antistitem inolescere pergerent; & si dum iste sacro suo fungitur officio, rebellium subditorum aulicis artibus cum ignominia Domini Jesu succumbere cogeretur, adegit appellantes, ut ad pedes Episcopi provoluti veniam præteritæ rebellionis exposcerent, seque morem jussionibus illius gesturos pollicerentur: idque re ipsa præsentè scriba & testibus præstitere.

XVII. Neque verò Sacerdotibus etiam exemptis, aut Regularibus, quibus aliquando concessam confessiones audiendi, vel concionandi facultatem Ordinarius adimit, quidquam suppeditare præsidii potest Lugdunensis Concilii decretum sub Innocentio IV. Papa, verans quibuscunque Judicibus Ecclesiasticis excommunicare, suspendere vel interdicare quemquam, nisi cum expressione ter iterata, atque per scripturam causæ propter quam indicitur censura: quod habetur decretum cap. 1. de sent. excom. in 6. Sed longè dispar est ratio in inflictione censuræ Ecclesiasticæ, atque in revocatione spontanei mandati, aut liberæ delegationis, vel cujuscunque demandatæ per Superiorem potestatis vel commissionis. Mandata enim, re adhuc integra, simplici revocatione notificata, certum est expirare, cap. *Mandatum*, de procurat. & cap. *Quanvis*, eod. tit. in 6. & cap. *Ex parte*, il 3. de rescript. Idemque statuitur circa delegatam potestatem, cap. *Quanvis*, de offic. jud. deleg. in 6.]